

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

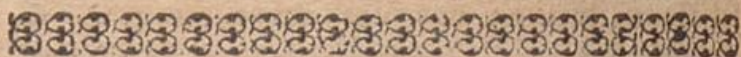
In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus I. De primo, & secundo effectu maioris excommunicationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

CAPVT II.

DE EXCOMMUNICATIONE
in genere.

ARTICVLVS I.

De primo, & secundo effectu maioris excommunicationis.

VFONIMVS duplicem esse excommunicationem, aliam *maiores*, aliam *minorem*, de quibus in hoc capite agendum. Maior describitur, *Censura Ecclesiastica qua homo baptisatus priuatur participatione Sacramentorum, communibus Ecclesie suffragiis, & fidelium consortio.* Unde patet varios esse effectus istius excommunicationis, qui sigillatim in hoc, & sequentibus articulis explicandi sunt.

Primus effectus maioris excommunicationis, quæ absolute excommunicatio dici solet, in eo consistit, quod ea innodatus priuetur vsu tam passiuo, quam actiuo Sacramentorum. Ita vt nefas ipsi sit suscipere Sacramenta, vel ea administrare, antequam ab excommunicatione sit absolutus.

Quo loco nonnulla, tam circa susceptionem Sacramentorum, quam circa eorum administrationem, obseruanda sunt. Et quidem quod spectat ad Sacramentorum susceptionem, *Obseruandum* 1. Excommunicatum qui Sacramentum aliquod suscipit, per se loquendo, peccare mortaliter, etsi sit toleratus. Dico, per se loquendo, nam si non habeat copiam confessarii, qui possit eum ab excommunicatione absolueri, & interim ad vitandam infamiam, aut scandalum teneatur aliquod Sacramentum suscipere,

talit

alis susceptio non debet illud ad peccatum imputari.

Observandum 2. excommunicationem non impedire, quin Sacramenta validè ab excommunicato suscipiantur: quod verum est etiam, quando ille ea suscipiendo peccat mortaliter, & consequenter eorum effectum priuatur. Excipi tamen debet Sacramentum poenitentiae, in eorum sententia qui nobiscum sentiunt, hoc Sacramentum non posse esse validum quoad substantiam, & carere effectum.

Observandum 3. Sacerdotem scienter administrantem Sacramentum excommunicato, etiam tolerato, grauius peccare contra ius naturale diuinum, quo iubemur sancta sanctè tractare, esto non peccet contra vllam prohibitionem Ecclesiasticam. Non tamen peccare, administrando Sacramentum excommunicato occulto, publicè petenti. Quod maxime verum est, si ipse excommunicatus non peccet, petendo.

Observandum 4. quando excommunicatus est fide dignus, posse Sacerdotem ei credere affirmanti, se ab excommunicatione absolutionem obtinuisse. Imò eo ipso quod petit Eucharistiam, aliqui dicunt praesumi posse, eum ab excommunicatione fuisse absolutum nisi oppositum euidentè constet, aut adsit periculum scandali, si Eucharistia ei administretur.

Observandum 5. si excommunicatus sit vitandus, peccare mortaliter Sacerdotem contra prohibitionem Ecclesiae ei Sacramentum aliquod administrando, & incurrere minorem excommunicationem, ac interdictum ab ingressu Ecclesiae. Imò si quis sit excommunicatus a Papa, & nominatim declaratus ac denunciatus, clericus eum scienter & sponte admitteus ad diuina officia, incurrit excommunicationem Papae reseruatam.

Iam quod attinet ad Sacramentorum administrationem, *nota 1.* Sacerdotem excommunicatum, toleratum,

ratum,

ratum, validè Sacramenta posse administrare; imò & licet quando fidelis ex graui causa, aliquod Sacramētum sibi ab illo administrari postulat: modo per ipsum non stet, quin absoluaatur à censura, & Sacramenti administrationi contritionem præmittat.

Nota 2. etsi peccet Sacerdos excommunicatus, toleratus qui propria sponte, & minimè requisitus, se ingerit ad Sacramenta administranda, non tamen eū peccare, qui ad illū sic expositum accedit: nisi alius adfit à quo aequè commodè, & cum non minori fructu, Sacramentum sumere possit.

Nota 3. excommunicatum non toleratum, validè alia Sacramenta administrare, præter pœnitentiam, ad quam requiritur iurisdicctio. Imò hanc etiam validè administrare, tum quando habet titulum coloratum, tum in articulo mortis.

Nota 4. ilium peccare mortaliter, per se loquendo, qui sine graui causa, Sacramentum aliquod petit à ministro non tolerato. Excusatur tamen qui ab eo petit baptismum, vel pœnitentiam in articulo mortis. Quod non immeritò extendunt aliqui ad viaticum, & etiam ad extremam vnctionem, quando alia Sacramenta ab infirmo sumi non possunt.

Non tamen ab eiusmodi ministro sumi potest aliquod ex his Sacramentis, quando est copia alterius, aut quando communicatio cum illo vergeret in perniciem suscipientis, vel adstantium.

Secundus effectus maioris, excommunicationis est, priuare communibus Ecclesiæ suffragiis, quæ scilicet à clericis offeruntur pro fidelibus nomine Ecclesiæ, qualia sunt Missæ sacrificium, orationes publicæ &c. Vnde hæc applicans excommunicato, peccat mortaliter.

Vbi nota 1. hoc debere intelligi, saltem de excommunicato, non tolerato, cum ex communi sententia, non liceat pro illo publicè orare, & suffragia ferre. Aliqui tamen id extendunt etiam ad toleratum, ita

ita ut et si liceat cum eo communicare, quoad exte-
riorem auditionem Missæ, recitationem officiorum
&c. non tamen quoad internam eiusmodi suffragio-
rum communicationem.

Verùm hæc extensio aliis non placet, quia in extra-
vag. *ad evitanda scandala*, statuitur absolutè ut nemo
deinceps a communione alicuius, in Sacramento-
rum administratione, vel receptione, aut aliis qui-
buscunque diuinis, prætextu cuiuscunque sententiæ
aut censuræ teneatur abstinere, nisi publicè sit de-
nunciatus, aut si notorius, percussor clericus. Illa e-
nim verba, *aut aliis quibuscunque diuinis*, meritò ad
suffragia communia extenduntur; maximè cum fa-
uores sint ampliandi.

Nota 2. excommunicatum non toleratum, etsi per
contritionem iustificetur, non posse fieri participem
suffragiorum Ecclesiæ, ante obtentam absolutionem.
Quia gratia non impedit, quin adhuc censura inno-
datus sit. Vnde sacrificium illi applicatum nihil ei
prodest, quantum ad effectum qui Missæ respondet,
ex meritis Ecclesiæ.

Si tamen Sacerdos pro illo sacrificium offerat in
persona Christi, seu quatenus agit ut minister illius,
hoc modo sacrificium poterit ei prodesse, tū ut im-
petratorium, tum ut satisfactorium, etsi offerens
grauiter peccet.

Nota 3. quamuis illicitum sit offerre sacrificium
Missæ pro excommunicato, non tolerato, posse ta-
men Sacerdotem, tanquam personam priuatam, &
particularem, pro eo in Missa orare.

ARTICVLVS II.

De tertio, & quarto effectu excommunica- tionis.

Tertius effectus est, ut excommunicatus non possit
diuina officia celebrare, vel iis interesse. Vnde si
ante absolutionem, Missam audiat, vel officiis diui-
nis

nis